

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ МЕДИКО-ФАРМАЦЕВТИЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ

**ПРАВОВІ ПРОБЛЕМИ СУЧАСНОЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ
ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я-2023**

ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ З
МІЖНАРОДНОЮ УЧАСТЮ

30-31 травня 2023 року

Запоріжжя
2023

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

Аніщенко Михайло Анатолійович, доцент кафедри соціальної медицини, громадського здоров'я, медичного та фармацевтичного права ЗДМФУ, кандидат юридичних наук, доцент;

Алексєєв Олександр Германович, завідувач кафедри соціальної медицини, громадського здоров'я, медичного та фармацевтичного права ЗДМФУ, кандидат фармацевтичних наук, доцент;

Дічко Ганна Олегівна, старший викладач кафедри соціальної медицини, громадського здоров'я, медичного та фармацевтичного права ЗДМФУ, кандидат юридичних наук.

*За загальною редакцією в. о. ректора
Запорізького державного медико-фармацевтичного університету, доктора
медичних наук, професора,
Заслуженого діяча науки і техніки України
Колесника Юрія Михайловича.*

П68

Правові проблеми сучасної трансформації охорони здоров'я: збірник матеріалів всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю (м. Запоріжжя, 30-31 травня 2023 р.) / за заг. ред. Ю. М. Колесника. – Запоріжжя : ЗДМФУ, 2023. - 96 с.

У збірнику представлені матеріали тез доповідей, що виражають теоретичні та практичні правові проблеми сучасної трансформації охорони здоров'я. Авторами статей є науковці та практики галузі правознавства та охорони здоров'я з різних регіонів України та з інших держав, колом професійних інтересів яких є правові питання медицини та фармації.

УДК 342.9:614.2

© Видавництво ЗДМФУ, 2023

ЗМІСТ

Алексєєв Олександр Германович, Різник Ольга Іванівна РЕАЛІЗАЦІЯ ПРАВ ЛЮДИНИ НА ЗДОРОВ'Я	6
Аніщенко Михайло Анатолійович АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ЗАПОБІГАННЯ ТА ВИЯВЛЕННЯ КОРУПЦІЇ У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ В СФЕРІ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я	7
Баєва Олена Вікторівна, Зеленцова Світлана Миколаївна, Коваленко Ольга Олександрівна МІЖНАРОДНИЙ ДОСВІД ПРАВОВОГО КОНТРОЛЮ ЗА ПОДАННЯМ МЕДИЧНИХ ПОСЛУГ	11
Боднарчук Олег Григорович ЩОДО ПРОБЛЕМИ ПОПЕРЕДЖЕННЯ КОРУПЦІЇ СЕРЕД МЕДИЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ СИСТЕМИ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я ДЕРЖАВНОЇ КРИМІНАЛЬНО-ВИКОНАВЧОЇ СЛУЖБИ УКРАЇНИ	14
Бондаренко Ольга Сергіївна ЗАГАЛЬНООБОВ'ЯЗКОВЕ ДЕРЖАВНЕ СОЦІАЛЬНЕ МЕДИЧНЕ СТРАХУВАННЯ ЯК СПОСІБ ПРОТИДІЇ КОРУПЦІЇ У СФЕРІ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я	18
Бухало Ганна Олексіївна ІНТЕГРАЛЬНИЙ РІВЕНЬ СТАНУ ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ: ДЕЯКІ ВІДОМІ ПОКАЗНИКИ ТА ЇХ ЗНАЧЕННЯ ДЛЯ УКРАЇНИ	20
Бушуєва Інна Володимирівна, Хоменко Катерина Валеріївна ПРАВОВИЙ ПРОЦЕС У ВЕТЕРИНАРНІЙ МЕДИЦИНІ ТА РЕАЛІЗАЦІЯ ВЕТЕРИНАРНОГО ПРАВА У ЧАСТИНІ ЗАСТОСУВАННЯ ВЕТЕРИНАРНИХ ПРЕПАРАТІВ ПРОТИМІКРОБНОЇ ДІЇ	24
Гамбург Леонід Самойлович ОБОВ'ЯЗКОВЕ ДЕРЖАВНЕ СТРАХУВАННЯ ЗДОРОВ'Я В ІЗРАЇЛІ ТА МЕДИЧНІ СТРАХОВІ КАСИ: ПРАВОВОЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ	25
Дем'янчук Юрій Вікторович АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ БЕЗПЕЧНИХ УМОВ ПРАЦІ В ЗАКЛАДАХ ОСВІТИ УКРАЇНИ	29
Дічко Ганна Олегівна ПРОБЛЕМНІ АСПЕКТИ ФУНКЦІОНУВАННЯ ВЛК ТА МОЖЛИВІ РІШЕННЯ	31
Каплій Ольга Петрівна ТРАНСФОРМАЦІЯ СИСТЕМИ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я В УКРАЇНІ ПІД ЧАС ВОЄННОГО СТАНУ	33
Кирбят'єв Олег Олександрович ОСНОВНІ ЗАСАДИ ДОТРИМАННЯ КІБЕРБЕЗПЕКИ НАЦІОНАЛЬНОЇ ЕЛЕКТРОННОЇ СИСТЕМИ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я ТА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЇЇ КОРИСТУВАЧІВ	37

Король Кристина Валеріївна, Кузьмін Віктор Володимирович, Кузьміна Марія Олегівна	
ПРАВОВІ ЗАСАДИ СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ З СІМ'ЯМИ, ЯКІ ВИХОВУЮТЬ ДІТЕЙ З АУТИЗМОМ	40
Краснокутський Олександр Володимирович	
ПІДВИЩЕННЯ РІВНЯ ПРАВОВОЇ КУЛЬТУРИ ЯК ЧИННИК ОПТИМІЗАЦІЇ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ І ЗДІЙСНЕННЯ МЕДИЧНИХ РЕФОРМ В УКРАЇНІ	45
Лисак Віталій Вікторович, Буканов Григорій Миколайович	
ЗАКЛАДИ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я ЯК СУБ'ЄКТИ ЗДІЙСНЕННЯ ПУБЛІЧНОЇ СОЦІАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ	48
Лисенко Тетяна Володимирівна	
ВАКЦИНАЦІЯ ДІТЕЙ : ПРАВОВІ АСПЕКТИ НОРМОТВОРЧОСТІ	50
Набок Ангеліна Іванівна	
ВПЛИВ ПАНДЕМІЇ ТА ВОЄННОГО СТАНУ НА ОРГАНІЗАЦІЮ МЕДИЧНОЇ ДОПОМОГИ ПРИ РАКУ ГРУДНОЇ ЗАЛОЗИ	56
Петрихін Валерій Петрович	
ВИКОРИСТАННЯ СУЧАСНИХ МЕТОДІВ ЕКОНОМІЧНОГО АНАЛІЗУ В МЕДИЧНИХ ЗАКЛАДАХ МІСТА ЗАПОРІЖЖЯ	59
Петрихін Валерій Петрович	
СОЦІАЛЬНІ ТА ПРАВОВІ ПРОБЛЕМИ ПРИ ВИРІШЕННІ ПИТАНЬ ДОСТУПНОСТІ МЕДИЧНОЇ ДОПОМОГИ НАСЕЛЕННЮ	61
Прасов Олександр Олександрович	
РЕАЛІЗАЦІЯ ОСОБАМИ, ЗАСУДЖЕНИМИ ДО ПОЗБАВЛЕННЯ ВОЛІ, ПРАВА НА МЕДИЧНУ ДОПОМОГУ ПІД ЧАС ВОЄННОГО СТАНУ: ОКРЕМІ ПИТАННЯ	63
Радутний Олександр Едуардович	
КОРЕЛЯЦІЇ НА ПІДСТАВІ ВЕЛИКИХ ДАНИХ ТА ПРИЧИННІСТЬ В МЕДИЦИНІ, ФАРМАЦЕВТИЦІ ТА В СФЕРІ ПРАВА	67
Різник Ольга Іванівна	
МІЖНАРОДНІ АСПЕКТИ ФОРМУВАННЯ ЗАХИСТУ ПРАВ ПАЦІЄНТА	70
Різник Ольга Іванівна	
СТАНДАРТИ ПРАВА НА СОЦІАЛЬНИЙ ЗАХИСТ ТА ГРОМАДСЬКЕ ЗДОРОВ'Я В ЄВРОПЕЙСЬКІЙ СОЦІАЛЬНІЙ ХАРТІЇ	72
Самілик Людмила Олексіївна	
ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРАВ ДІТЕЙ НА ОХОРОНУ ЗДОРОВ'Я	74
Скріпкін Сергій Васильович	
ОСОБЛИВОСТІ НАДАННЯ ПЕРВИННОЇ МЕДИЧНОЇ ДОПОМОГИ В УКРАЇНІ ТА СЛОВАЧЧИНІ. ПОРІВНЯЛЬНИЙ АНАЛІЗ	77

Субот Надія Іванівна
ПРАВОВІ ЗАСАДИ ЮРИДИЧНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ЗА
КОНТРАБАНДУ ОРГАНІВ ДЛЯ ТРАНСПЛАНТАЦІЇ ТА ІНШИХ
АНАТОМІЧНИХ МАТЕРІАЛІВ ЛЮДИНИ 83

Таранов Володимир Володимирович
ПРО НЕОБХІДНІСТЬ КООРДИНАЦІЇ ПРОГРАМ НАВЧАЛЬНОЇ
ДИСЦИПЛІНИ «СОЦІАЛЬНА МЕДИЦИНА, ГРОМАДСЬКЕ ЗДОРОВ'Я» ЗІ
ЗМІНАМИ НОРМАТИВНО-ПРАВОВОЇ БАЗИ ГАЛУЗІ ОХОРОНИ
ЗДОРОВ'Я 86

**Ткаченко Наталя Олександрівна, Демченко Вікторія
Олександрівна, Литвиненко Ольга Веніамінівна, Маганова Тамара
Валеріївна**

СУЧАСНИЙ СТАН ФАРМАЦЕВТИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ В
УКРАЇНІ: ПРАВОВИЙ АСПЕКТ 88

**Тринчук Анастасія Андріївна, Жарлінська Раїса Григорівна,
Березовський Артур Миколайович**

ОРГАНІЗАЦІЙНО-ПРАВОВІ АСПЕКТИ РОЗРОБКИ ЕФЕКТИВНОЇ
КОНКУРЕНТНОЇ СТРАТЕГІЇ ЗАКЛАДУ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я НА РИНКУ
МЕДИЧНИХ ПОСЛУГ НА ОСНОВІ ІНСТРУМЕНТІВ КЛІНІЧНОГО
АУДИТУ 90

речовини або продукти, які можуть становити значний ризик шкоди для здоров'я чи навколишнього середовища. Попадання протимікробних препаратів до навколишнього середовища середовище є значним ризиком шкоди як для здоров'я, так і навколишнього середовища і, отже, підпадає під дію цих рекомендацій.

У 2020 р. ВООЗ розробила рекомендації щодо природоохоронних аспектів належної виробничої практики для виробників та інспекторів з метою профілактики АМР: Список питань ВООЗ, які вимагають уваги з боку виробників та інспекторів: природоохоронні аспекти виробництва, необхідні для профілактики антимікробної резистентності (Annex 6, WHO Technical Report Series, No. 1025) (2020). У цьому документі безпосередньо розглядається проблема забруднення навколишнього середовища протимікробними речовинами у процесі виробництва.

Список використаних джерел

1. URL: <https://treaties.un.org/doc/Publication/UNTS/Volume%202685/volume-2685-A-34028.pdf#page=5>, станом на 1 травня 2021 г.)

2. Medicines quality assurance. In: WHO/Medicines and health products/Norms and standards: quality, safety and efficacy of medicines. [веб-сайт]. Geneva: World Health Organization; 20

Гамбург Леонід Самойлович, доцент кафедри соціальної медицини, громадського здоров'я, медичного та фармацевтичного права Запорізького державного медико-фармацевтичного університету, кандидат юридичних наук

ОБОВ'ЯЗКОВЕ ДЕРЖАВНЕ СТРАХУВАННЯ ЗДОРОВ'Я В ІЗРАЇЛІ ТА МЕДИЧНІ СТРАХОВІ КАСИ: ПРАВОВОЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Обов'язкове державне медичне страхування України залишається на рівні законопроектів. Тому є корисним урахування відповідного позитивного досвіду розвинених країн.

Закон про державне страхування здоров'я 1994 р., що набрав чинності 1 січня 1995 р., встановив право кожного жителя держави Ізраїль на отримання послуг у сфері охорони здоров'я. Відповідно до цього закону, «державне страхування здоров'я ґрунтується на принципах справедливості, рівності та взаємодопомоги» [1].

Кожен житель Ізраїлю має право записатися в одну з лікарняних кас на свій вибір, без умов та обмежень щодо його віку або стану здоров'я; має

право на отримання за допомогою його лікарняної каси всіх медичних послуг, що входять до кошика послуг у сфері охорони здоров'я, на розсуд медичного персоналу та з дотриманням його гідності, особистого простору та конфіденційності медичної інформації. Послуги повинні бути належної якості та надаватися у прийнятний термін та на доступній відстані від місця його проживання; кожен застрахований житель Ізраїлю має право перейти до іншої лікарняної каси; вибрати постачальника послуг, включаючи лікарів, осіб, які доглядають його, лікарні та медичні центри, зі списку постачальників послуг, які співпрацюють із страховою касою, членом якої він є, згідно з правилами вибору постачальників послуг, які час від часу публікує його страхова каса; має право на інформацію про лікарні, медичні центри та інших постачальників послуг, з якими співпрацює його страхова каса, та які встановлені їй правила вибору цих постачальників; має право ознайомитися зі статутом страхової каси та отримати від неї копію статуту; кожен житель держави Ізраїль має право отримати від будь-якої страхової каси повну інформацію про встановлені їй правила оплати медичних послуг, а також про запропоновані їй програми додаткових послуг у сфері охорони здоров'я; кожен застрахований має право подати скаргу інспектору, відповідальному за розгляд скарг населення у медичному закладі, в якому він пройшов лікування, або інспектору, відповідальному за розгляд скарг щодо порушення Закону про державне страхування здоров'я у Міністерстві охорони здоров'я [2].

Кожен страхувальник має право подати позов до районного суду з трудових конфліктів.

Медичне страхування в Ізраїлі є важливим складником системи охорони здоров'я країни. В Ізраїлі існує обов'язкове державне медичне страхування (National Health Insurance), яке охоплює всіх громадян та постійних резидентів країни.

Система медичного страхування в Ізраїлі ґрунтується на принципі обов'язкової участі всіх громадян та резидентів у страховій програмі. Кожен громадянин та постійний резидент зобов'язаний мати медичну страховку та сплачувати відповідні внески до Національної страхової каси.

Подібна система забезпечує доступ до якісної медичної допомоги для всіх громадян і резидентів країни, незалежно від їх доходів чи стану здоров'я. Держава Ізраїль підтримує широку мережу медичних закладів, включаючи лікарні, поліклініки та спеціалізовані медичні центри, де надається медична допомога і широкий спектр медичних послуг.

Медичне обслуговування в Ізраїлі, переважно, здійснюється за системою «лікар-пацієнт». Громадяни та резиденти можуть обирати свого лікаря первинної медичної допомоги та звертатися до нього без направлення.

При необхідності лікар первинної допомоги може направити пацієнта до спеціаліста або до госпіталю для подальшого обстеження чи лікування.

Медичне страхування в Ізраїлі покриває більшість видів медичної допомоги, включаючи відвідування лікарів, госпіталізацію, операції, лабораторні дослідження, ліки та навіть деякі види стоматологічної допомоги. Однак, деякі додаткові послуги можуть вимагати додаткових платежів або страхування.

Загалом медичне страхування в Ізраїлі відіграє важливу роль у забезпеченні доступності та якості медичної допомоги для всіх громадян та резидентів країни. Це дозволяє забезпечити основні медичні потреби громадян Ізраїлю та інших осіб, які мають право на медичне страхування. При цьому система охорони здоров'я ґрунтується на обов'язковій участі громадян у медичній страховій програмі. Страхування забезпечується через чотири основні медичні страхові каси, відомі як Купат Холім. Це – система обов'язкової охорони здоров'я в Ізраїлі, яка надає населенню великі медичні послуги. Вона була створена 1995 р. у результаті реформи охорони здоров'я у країні. Кожен громадянин Ізраїлю повинен мати страховку Купат Холім, яку можна вибрати з кількох доступних організацій.

Правове забезпечення Купат Холім ґрунтується на згаданому Законі про обов'язкове страхування здоров'я та національну систему охорони здоров'я, що встановлює стандарти та процедури для надання медичної допомоги населенню. В рамках цієї системи гарантуються доступність і якість медичного обслуговування.

Організації Купат Холім надають широкий спектр медичного обслуговування, включаючи профілактичні огляди, консультації фахівців, госпіталізацію, ліки та інші медичні процедури. Вони фінансуються через соціальні страхові внески, які стягуються з громадян та резидентів Ізраїлю.

Система Купат Холім регулюється також відомчими правовими нормами та положеннями Міністерства охорони здоров'я Ізраїлю, яке розробляє проекти законодавчих змін і поправок, спрямованих на забезпечення якісного та доступного медичного обслуговування для всіх жителів країни.

Купат Холім Кларіт – Clalit Health Services: є найбільшою медичною страховою касою в Ізраїлі, заснованою 1911 р. Вона обслуговує близько 53% населення країни.

Купат Холім Меухедет – Meuhedet Health Services: ця страхова каса заснована у 1936 р. та обслуговує близько 25% ізраїльського населення.

Купат Холім Леуміт – Leumit Health Services: вона є третьою за величиною страховою касою в Ізраїлі, заснованою 1940 р., та обслуговує близько 15% населення країни.

Купат Холім Макабі – Maccabi Healthcare Services: ця страхова каса, також заснована 1940 р., обслуговує близько 7% населення Ізраїлю.

Кожна з цих страхових кас надає своїм членам широкий спектр медичного обслуговування, включаючи первинну медичну допомогу, консультації спеціалістів, госпіталізацію, ліки та інші медичні процедури. Члени страхових кас сплачують місячні внески залежно від свого доходу та віку, а також сплачують невеликі частки від вартості конкретних медичних послуг.

Медичні установи та заклади всіх основних медичних страхових кас Ізраїлю активно впроваджують цифрові та інші інноваційні технології у галузі охорони здоров'я. Вони розробили різні цифрові інструменти та програми, які дозволяють членам каси отримувати онлайн-консультації з лікарями, записуватися на прийом, отримувати електронні рецепти та багато іншого.

Медична страховка в Ізраїлі зазвичай покриває широкий спектр медичного обслуговування, включаючи консультації лікарів, госпіталізацію, лабораторні дослідження, діагностичні процедури, ліки та реабілітацію. Однак деякі послуги, такі як естетична хірургія можуть бути виключені з покриття.

В Ізраїлі діє система «коплати» (co-payment), коли пацієнти сплачують невелику частку вартості деяких медичних послуг та ліків, окрім обов'язкових медичних страхових внесків. Це зменшує навантаження на національну систему охорони здоров'я. Конкретні правила та ставки «коплати» можуть відрізнятися залежно від послуги та типу страховки. Але система «коплати» має обмеження та стандарти для захисту вразливих груп населення. Наприклад, діти, вагітні жінки, інваліди та пацієнти, які страждають на деякі хронічні захворювання можуть бути звільнені від «коплати» або мати знижені ставки [3].

Водночас в галузі охорони здоров'я Ізраїлю існують етнічні, класові, інфраструктурні та кадрові проблеми, розрив між периферією та центром, бюджетні обмеженості, додаткові страхування всупереч законодавчому принципу рівності. Необхідним є національний план з їх вирішення.

Список використаних джерел

1. Что представляет собой Закон о страховании здоровья. URL: <https://www.btl>.

gov.il/RussianHomePage/Gvia_ru/dmeBituhachBriiut_ru/Pages/mahuHokBituhachBriiut_ru.aspx

2. Положение о государственном медицинском страховании (выбор между поставщиками услуг) (поправка), 2023 г. URL: <https://www.gov.il/he/departments/legalInfo/bituah21>

3. Снижение личного участия на 40% при оплате дней госпитализации в отделениях тяжелобольных пожилых лиц. URL: <https://www.gov.il/ru/Departments/news/27062022-01>

Дем'янчук Юрій Вікторович, професор кафедри приватного та публічного права Навчально-наукового інституту права та сучасних технологій Київського національного університету технологій та дизайну, доктор юридичних наук, доцент

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ БЕЗПЕЧНИХ УМОВ ПРАЦІ В ЗАКЛАДАХ ОСВІТИ УКРАЇНИ

Нині, актуальним завданням сьогодення в наш тривожний час, як ніколи раніше, є створення безпечних умов праці для учасників освітнього процесу в Україні. У першу чергу потрібно попередити та запобігати виникненню ситуацій, які загрожують здоров'ю та життю людини. Такими питаннями займається охорона праці в галузі. Це способи та дії, що спрямовані на збереження життєдіяльності людини в Україні.

У будь-якому закладі освіти, від дошкільного до післядипломного в Україні. У типових освітніх планах і типових освітніх програмах визначається зміст й обсяги навчання з питань охорони праці та безпеки життєдіяльності [2].

У підручниках, освітніх посібниках, методичних матеріалах із спеціальних дисциплін повинні передбачатись розділи з охорони праці за відповідною тематикою та в закладах освіти мають щорічно проводитись тижні знань із безпеки життєдіяльності.

У дошкільних закладах освіти вихованці мають вивчати, за планом освітньо-виховної роботи закладу освіти, питання охорони життя, здоров'я та норм поведінки.

У середніх закладах освіти учні повинні вивчати, за освітнім планом і програмою закладу освіти, питання охорони життя, здоров'я та безпеки праці. Але щорічно вивчення даних питань повинно підтверджуватись перевіркою знань із відповідними записами про їх результати у класному журналі.